

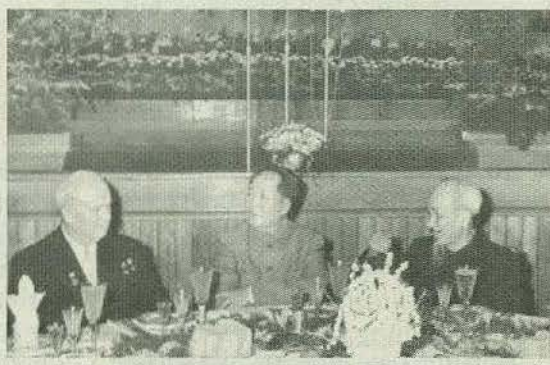
Hồ Chí Minh đến Matxcôva hòa giải quan hệ Trung - Xô

Sau khi bất đồng giữa hai đảng Trung Xô được công khai, Ban lãnh đạo đảng Việt Nam hết sức quan tâm. Khi hội nghị Bắc Đới Hà vừa kết thúc thì Hồ Chí Minh đã tới đây gặp người lãnh đạo Trung Quốc và biểu thị ông chuẩn bị đi Matxcôva khuyên hòa giải, làm công tác Khorutxop một chút, hy vọng bất đồng Trung Xô có thể thông qua đàm phán giải quyết. Hồ Chí Minh đề nghị triệu tập ba hội nghị, trước tiên là hội đàm hai đảng Trung Xô, rồi thảo một tuyên bố, sau đó triệu tập hội nghị các đảng cộng sản và công nhân thế giới thông qua tuyên bố này.

Ngày 10-8-1960, trong khi đi bơi tại bãi biển, Mao Trạch Đông đã nói chuyện với Hồ Chí Minh. Mao nói đồng chí là người có lòng tốt, tôi thấy về cơ bản ý kiến của các đồng chí là tốt. Các đồng chí muốn tăng cường đoàn kết là tốt. Khorutxop rút chuyên gia từ Trung Quốc về, không cho máy móc, nhưng lại cử chuyên gia và đưa máy móc tới Ấn Độ. Như thế cũng tốt. "Tôi không tin, không có chuyên gia, người Trung Quốc sẽ chết hết!" Vì thế rất cuộc ai là bè bạn, ai là kẻ thù? Vấn đề này phải làm cho rõ. Trên vấn đề này, chúng tôi và Khorutxop có bất đồng. Hiện nay Khorutxop là đại biểu của chủ nghĩa xét lại, tấn công vào chủ nghĩa Mác-Lênin, tấn công vào mặt trận xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản chủ nghĩa quốc tế. Ông ta tỏ ra rất thân tình với chủ nghĩa đế quốc và phá vỡ phân động các nước, cùng đứng với bọn chúng. Nghe những lời nói đó của Mao Trạch Đông, Hồ Chí Minh vô cùng kinh ngạc, lập tức nhận thức được "cách nói này là nghiêm trọng".

Mặc dù vậy, Mao Trạch Đông vẫn tán thành biện

pháp giải quyết bất đồng hai đảng Trung Xô bằng con đường nội bộ giữa các đảng cộng sản. Ông nói với Hồ Chí Minh, có thể thảo luận nội bộ, không tranh luận công khai, không được bộc lộ chia rẽ trước mặt kẻ thù.

Hồ Chí Minh, Mao Trạch Đông và Khorutxop (từ phải sang) trong bữa tiệc kỷ niệm 10 năm ngày thành lập CHND Trung Hoa tổ chức tại Bắc Kinh năm 1959

Trong thời gian xung đột biên giới Trung-Ấn, Khorutxop đã để cho Tass ra một tuyên bố, nghiêng về phía Ấn Độ, chỉ trích Trung Quốc. Tuy vậy chúng tôi vẫn không muốn công khai hóa bất đồng này. Hậu quả của bất hòa Trung Xô sẽ vô cùng nghiêm trọng, vì vậy tôi tán thành đồng chí đi Matxcôva.

Hồ Chí Minh trao đổi với Mao Trạch Đông, ông định nói với Khorutxop bốn vấn đề Trung Quốc không đồng ý với Liên Xô. Thứ nhất là thời đại của chúng ta và vấn

đề chủ nghĩa đế quốc, thứ hai là vấn đề chiến tranh và hòa bình, thứ ba là vấn đề chung sống hòa bình, thứ tư là vấn đề quá độ hòa bình. Ông còn chuẩn bị nói với Khorutxop là các đồng chí Trung Quốc chủ trương dùng biện pháp bình thường để giải quyết bất đồng giữa các đảng anh em, tức xuất phát từ nguyện vọng đoàn kết thông qua thảo luận, tiến hành phê bình và tự phê bình giải quyết bất đồng giữa hai đảng Trung Xô, đạt được mục đích đoàn kết trên cơ sở mới.

Mao Trạch Đông tán thành kiến nghị của Hồ Chí Minh nói, những ý kiến của chúng tôi Matxcôva đã biết, bây giờ đồng chí làm người hòa giải dùng tư cách người thứ ba tới nói cũng tốt.

Hồ Chí Minh thậm chí còn kiến nghị, sau khi đoàn đại biểu hai đảng Trung Xô hội đàm, tốt nhất là Mao Trạch Đông nên đến Matxcôva hội đàm với Khorutxop, nhưng Mao Trạch Đông không đồng ý

(Xem tiếp trang 25)

có Luật bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người tiêu dùng.

Từ năm 2007, Cục Quản lý cạnh tranh thuộc Bộ Công Thương là cơ quan quản lý nhà nước về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng Việt Nam đã chủ trì và cùng với Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng Việt Nam thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật

Việt Nam nghiên cứu xây dựng Dự thảo Luật bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

Trong năm 2009, Cục Quản lý cạnh tranh đã phối hợp với Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng Việt Nam tổ chức Hội thảo để lấy ý kiến đóng góp cho Dự thảo Luật bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng sẽ trình Quốc hội thông qua trong năm 2010. ■

như vậy thì làm sao họ có thể sinh tồn, gìn giữ bản sắc và phát triển được qua hàng ngàn năm lịch sử. Hệ thống kiến thức này được các nhà khoa học gọi là những kiến thức bản địa. Nó được tích tụ để bảo tồn, thích ứng và phát triển. Hiểu được các kiến thức này là cách để tôn trọng văn hóa của các tộc người thiểu số. Chính quá trình can thiệp thô bạo từ bên ngoài của nhà nước và các lực lượng thị trường đã làm cho hệ thống kiến thức này đang bị mai một và đặt nền văn hóa độc đáo của các tộc người nhỏ bé bên bờ vực của sự phai nhạt và biến mất.

Báo chí cần đề cao sứ mạng biện hộ thay vì quy kết và đưa tin một chiều khi viết về các tộc người thiểu số

Khuynh hướng chung của báo chí hiện nay khi viết về các tộc người thiểu số là phê phán (tập tục lạc hậu, lười biếng, ý lại vào nhà nước, ngây thơ, cả tin và thiếu hiểu biết nên dễ sa ngã vào tệ nạn xã hội, dễ bị xúi giục và lôi kéo tham gia tổ chức phản động...). Nếu ai đó tin rằng đây là cách tốt nhất để đi đến tiến bộ xã hội và xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc thì quả thực đó là một quan niệm ngây thơ. Các tộc người thiểu số với dân số ít, vốn quen sống biệt lập nơi rừng núi cách biệt với thế giới bên ngoài, văn hóa của họ rất nhạy cảm và mong manh dễ vỡ. Thêm vào đó, là người thiểu số, họ có rất ít đại diện của mình ở trong bộ máy công quyền của nhà nước và đoàn thể xã hội. Tiếng nói phản hồi của họ do đó rất yếu ớt, hầu như không được những người làm chính sách biết tới. Chính vì vậy, báo chí phải là "chất kết dính" giữa các tộc người với nhà nước và xã hội, tiếng nói của họ cần

phải được lắng nghe và thấu hiểu. Chỉ báo chí mới có thể mang tiếng nói của những con người "hiền lành chất phác" này đến với công luận và người làm chính sách. Đáng buồn là hiện nay báo chí lại thường chỉ đưa tin tuyên truyền một chiều từ trên xuống, thậm chí ngấm ngấm cố vũ cho lối nghĩ rằng các tộc người thiểu số do trình độ nhận thức hạn chế nên không có tiếng nói riêng, ngược lại, họ có thói quen phụ thuộc và ý lại vào nhà nước. Rất ít khi báo chí lắng nghe và mang tiếng nói của những người từ "bên dưới" đến với xã hội để tạo ra một văn hóa biết lắng nghe và thấu hiểu nhằm cải thiện hình ảnh của nhà nước trong con mắt người dân. Muốn làm được như vậy, mỗi nhà báo và mỗi tờ báo đều phải là "một người đi học" chăm chỉ và cầu thị chứ không phải trong vai một "ông thầy" chấp tay sau lưng chỉ dạy cho người dân phải làm gì. Như vậy, báo chí cũng giống như Quốc hội, phải thay mặt người dân nói lên tiếng nói của họ đối với các cơ quan công quyền và lực lượng xã hội về các quyền, nhu cầu, vấn đề và nguyện vọng của họ. Chỉ có như vậy, báo chí mới làm tròn sứ mạng với tư cách là một quyền lực của xã hội. ■

CHÚ THÍCH:

(1) Theo trang tin điện tử của Ủy ban Dân tộc <<http://cema.gov.vn>>, ngày 18-11-2009, Viện Dân tộc (thuộc UBĐT) đã mở hội thảo triển khai đề án "Xây dựng Bộ Cơ sở Dữ liệu về các Dân tộc Thiểu số ở Việt Nam". Đây là một ý tưởng tốt nếu các dữ liệu được xây dựng theo nguyên tắc "minh bạch, khách quan, toàn diện và mở" thay vì đưa các thông tin tuyên truyền một chiều.

Hồ Chí Minh...

(Tiếp theo trang 25)

nói, hiện nay người ta chửi tôi đã tới mức ngậm máu phun người, tôi tới bàn cái gì? Hơn nữa đảng tôi còn rất nhiều người, Lưu Thiệu Kỳ, Đặng Tiểu Bình còn có Bành Chân nữa, họ đều có thể đi đàm phán. Bây giờ tôi không nói gì nữa, một, hai năm nữa sẽ nói. Bản thân Khorutxop đã nói quá nhiều, thậm chí đã nói đến muốn đưa thi thể Stalin sang Trung Quốc. Mao Trạch Đông hỏi Hồ Chí Minh, đồng chí tán thành hay không tán thành đưa thi thể Stalin tới Trung Quốc? Hồ Chí Minh trả lời: để ở Liên Xô mới phải, làm sao đưa sang Trung Quốc được.

Chuyến đi hòa giải tại Matxcova của Hồ Chí Minh ít nhiều cũng có một số tác dụng. Trung ương đảng cộng sản Liên Xô đồng ý hai đảng Trung Xô hội đàm và khởi thảo một tuyên bố.

Sau khi từ Matxcova trở về, Hồ Chí Minh gặp lại Mao Trạch Đông, và nói trên các vấn đề như tiêu diệt chủ nghĩa đế quốc, thực hành chuyên chính vô sản, làm cách mạng vô sản, xây dựng chủ nghĩa cộng sản... Khorutxop nhất trí với ý kiến của các đồng chí Trung Quốc. Thế nhưng trong

tình hình quốc tế hiện nay, trên các vấn đề như chiến tranh và hòa bình, chung sống hòa bình, quá độ hòa bình... còn có những điểm chưa nhất trí với cách nhìn của đảng cộng sản Trung Quốc. Người lãnh đạo Liên Xô chỉ trích, từ năm 1958 trở đi nhiều sự tình Trung Quốc không nói với Matxcova và cũng không thương lượng, như việc Trung Quốc đưa ra khẩu hiệu "trăm hoa đua nở", tiến hành "đại nhảy vọt" và phong trào công xã nhân dân, đề xuất gió đồng thổi bạt gió tây, sửa chữa mộ Thành Cát Tư Hãn...

Mao Trạch Đông biểu thị, thực chất của quan hệ Trung Xô là khống chế và phản khống chế. Họ muốn quân chúng tôi đến chết, chúng tôi không chống sao được? Matxcova thực hiện chủ nghĩa nước lớn, chúng tôi không chống không được, không có dư địa cho sự thỏa hiệp ở đây. Còn đại nhảy vọt, công xã nhân dân, trăm hoa đua nở là lập xưởng kiểu Trung Quốc, chúng tôi không tính tới việc bán ra ngoài!

Tuy vậy quan hệ Trung Xô sau đó ngày một xấu đi, đó là điều mọi người đều biết. ■

Dương Danh Dy (gt)

* Dựa theo Kể lại sự thực những sự kiện trọng đại trong quan hệ Trung Xô, NXB Nhân dân, bản xuất bản lần thứ hai tháng 3-2009.